

Nekroloji :

PROF. DR. ALİ HAYDAR BAYAT'IN ANISINA

(26 Ağustos 1941 - 3 Ağustos 2006)

ESİN KAHYA

Ali Haydar Bayat 1941 yılında İzmir'de doğdu. Ortaöğrenimini İzmir (1962), yüksek öğrenimini, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde (1962-1968) yaptı. 1970 yılında Ege Üniversitesi İç Hastalıkları Kürsüsü'nde ihtisasa başladı. 1974'te İç Hastalıkları uzmanı olduktan sonra aynı klinikte baş asistan olarak çalışırken, 1976 yılında Tıp Tarihi ve Deontoloji Kürsüsü'ne geçti ve bu alandaki ihtisasını 1978'de tamamlayarak Tıp Tarihi ve Deontoloji uzmanı, 1979'da doçent, 1988'de profesör oldu.

Ali Haydar Bayat evli olup biri erkek (1973), diğeri kız (1980) iki çocuk babası idi.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı başkanı olarak görevini 2006 Ağustos ayındaki ölümüne kadar da devam etti. O, bu görevine ilave olarak, 1993-2002 yılları arasında 9 sene Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Müdürlüğü'nü Deontoloji Anabilim Dalı Başkanlığına ek olarak yürüttü.

Ali Haydar Bayat Hocamız, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin kuruluş yıllarında İlahiyat ve Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları bölümünde de görev aldı.

Prof. Dr. Ali Haydar Bayat öğrencilik yıllarından itibaren tanıdığı Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver'in telkinleri ile tıp tarihi alanı yanında Türk kültür ve sanat konularına eğilmiş bu konularda çalışmalar yapmıştı. Kendisinin de ifade etmiş olduğu gibi, her ne kadar dâhiliye ihtisası yapmışsa da, onu tıp tarihi ve Türk kültür tarihi çalışmalarına yönlendiren ve bu konudaki çalışmalarında ona yol gösterici olan rahmetli Süheyl Ünver Hocamız olmuştur. Bundan dolayıdır ki onun yayınları da sadece tıp tarihi konusunda olmayıp, kültür tarihi konusunu da kapsamıştır. Bunlardan bir kısmı ise sanat tarihi konuları üzerinde idi. Yine bu çizgide, çeşitli edebî özelliği olan eserleri bize tanıttı.

Prof. Dr. Ali Haydar Bayat, bir öğretim üyesi olarak birçok öğrenci yetiştirdi; onlara meslek tarihi ve meslek etiği yönünde dersler verdi, ancak o vermiş olduğu etik derslerindeki prensiplerini sadece dersleriyle sınırlı tutmayıp, hayatında da uygulamıştır. Bir hekim hoşgörülü, sabırlı, insanlara önem veren ve onlara zor anlarında yardımcı olan kişi olmalıdır. İşte bütün bu özellikleri onda görmek mümkün idi, ancak bunların yanı sıra bir bilim adamı olarak zihniyetini daima korumuştur. Bu anlayışının en güzel örneğini kendi eserlerinde sergiledi.

Aşağıda verilecek yayın listesinden de anlaşılacağı gibi, o düzenli hayatını daha çok çalışmaya adanmıştı. Bunun sonucu olarak da zengin bir yayın koleksiyonu ortaya çıktı ve gerek kültür tarihi konusunda, gerekse tıp tarihi ile ilgili birçok güzel eseri bize tanıttı ve kültür hayatımıza kazandırdı. Özellikle ikinci konuda genel eserlerin yanı sıra, Osmanlı döneminde kaleme alınmış olan kaynak eserleri, dil açısından yaptığı incelemeleriyle birlikte, bize tanıttı, Türkçeye kazandırmıştır. Bunlardan sonuncusu *Kitab el-Müntehab fi't-Tıp* adlı Abdülvehhab b. Yusuf b. Ahmed el-Mardani'nin eseri idi.

Son olarak eşi Nedime Hanım'la birlikte katıldığı Azerbaycan'daki bir bilimsel toplantıda yaptığımız sohbetlerde, kaynak eserleri Türkçeye kazandırmaya devam edeceğini, artık uzun soluklu çalışmalara zaman ayıracağını söylemişti. Nitekim başsağlığı için yaptığım ziyarette, bu tip bir çalışmasını tamamlamak üzere olduğunu bunların yanı sıra diğer birkaç çalışmasını da birlikte yürütmekte olduğunu da öğrendim. Ona göre, iyi bir Osmanlı tıp tarihi değerlendirmesi ancak kaynak eserlerin ortaya çıkarılıp, tanıtılması ile mümkün olabilirdi. Nitekim yaşadığı sürece de bu yolda büyük çabalar harcamıştı.

Eğer vefat etmeseydi, Türk Tarih Kurumu'nun 4 yılda bir düzenlediği uluslararası XV. Türk Tarih Kongresi'nde birlikte olacaktık ve onun zevkli sohbetlerinden yararlanacaktık. Bir meslektaşımıza şöyle demişti: '*2008'de Konya'da emeklilik kutlamamı yapacağım*'. Ama olmadı, o, programda yer alan konuşmasını yapmak üzere, Türk Tarih Kongresi'nin onbeşincisinde bizlerle birlikte olamadı ve bu kongreden yaklaşık bir buçuk ay önce, bizi hüznün içinde bırakarak, ansızın aramızdan ayrıldı. Kendisine Tanrı'dan rahmet dilerken, aramızdan bu ani ayrılışına hala inanmıyoruz. Bütün sevenleri adına, ona güle güle Sayın Ali Haydar Bayat Hocamız, diyoruz.

PROF. DR. ALİ HAYDAR BAYAT'IN ÜYE OLDUĞU KURUMLAR

Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü, Ankara.

Türk Tıp Tarihi Kurumu

Milletlerarası Tıp Tarihi Kurumu

İzmir Milli Kütüphane Derneği ve Vakfı

Dermato-Veneroloji Derneği Şeref üyeliği

YAYINLARI

1. Kuruluşunun 750. Yılında Sivas Tıp Sitesi (1217-1967), İzmir 1967.
2. Tepecik Yılları (1957-1972) (İ. Nalbantgil ile), İzmir 1972.
3. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası Birinci 10 Yıl Fihristi (1962-1971) (Ö. Özgüven ile), İzmir 1977.
4. Manisa Mesir Bayramı ve Dârüşşifası, İzmir 1981.
5. Prof. Dr. Ömer Yiğitbaşı, İzmir 1987.
6. Hekim-Devlet Adamı Keçecizâde Mehmet Fuat Paşa'nın Nesirleri Şiirleri Nükteleri Hakkında Yazılan Şiirler, İstanbul 1988.
7. Hüsn-i Hat Bibliyografyası, Ankara 1990.
8. Azerbaycan'ın Yiğit Evlâdı Ali Bey Hüseyinzâde (Prof. Dr. Hüseyinzâde Ali Turan ve Türkiye'de Yayımladığı Eserleri), İstanbul 1992.
9. Oğuznâme (Emsâl-i Mehmedali), XVI. Yüzyılda Yazılmış Türk Atasözleri Kitabı (Haz. Samed Alizâde - Eklerle Yayımlayan A. H. Bayat), İstanbul 1992.
10. Ali Bey Hüseyinzâde (Prof. Dr. Hüseyinzâde Ali Turan) Hayatı ve Eserleri, Ankara 1998.
11. Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık Kurumu ve Hekimbaşılar, Ankara 1999.
12. Türk Kültüründe Üçlü Sözler (Üçlemeler), İstanbul 2000.
13. Türk Kültüründe Lokman Hekim, İstanbul 2000.
14. Açıklamalı Hüsn-i Hat Bibliyografyası, IRCICA, İstanbul 2002.
15. Tıp Tarihi, İzmir 2003.

16. Muhammed bin Mahmûd-ı Şîrvânî, Mürşid, İnceleme-Metin-Dizin, Ankara 2004.
17. Abdülvehhâb bin Yûsuf ibn-i Ahmed el-Mardânî, Müntahab, İnceleme-Metin-Dizin, İstanbul 2005.

BASKIDA OLAN KİTAPLAR

18. Ali b. İshak Bahnâme [1430], İnceleme-Metin-Dizin [Baskıya hazır].
19. Atasözü Derlemeleri Oğuznâmeler [Berlin ve Petersburg Yazmaları].
20. Türk-İslâm Tıbbında Bâhnâmeler ve Ali b. İshak'ın Bâhnâmesi [~1430].
21. Bâlî Firûz Efendi, Firûznâme [Mizânü'l- Hatt] (Manzûm) (XVI. yy Ortası).

MAKALELERİ

- "Türkiye'de Tıp Tarihi Araştırmalarına Genel Bir Bakış", *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Meslekî Etik Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ 2006, s. 43-50.
- "Anadolu Selçuklularında Tıp", *Türk Tıp Eğitiminin Önemli - Adımları* [H. Hatemi, A. Altuntaş], CSA Global Publishing, İstanbul 2006, s. 10-19.
- "Beylikler Dönemi Anadolu Türk Devletlerinde Tababet", *Türk Eğitiminin Önemli Adımları* [H. Hatemi, A. - Altuntaş], CSA Global Publishing, İstanbul 2006, s. 21-29.
- "Ortaçağ İslam Toplularının Gözünde İbn Sina", *Bilim ve Ütopya*, S. 143, Ankara 2006, s. 29-35.
- "Türkiye'de Tıp Tarihi Araştırmalarına Genel Bir Bakış", *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Meslekî Etik Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ 2006, s. 43-50.
- "Ortaçağ İslam Toplularının Gözünde İbn Sina", *Bilim ve Ütopya*, sayı. 143, Ankara 2006, s. 29-35.
- "Osmanlı Devletinde Tıp Eğitimi", *Osmanlılarda Sağlık* (Edit. C. Yılmaz-N. Yılmaz), c. I, Biofarma, İstanbul 2006, s. 237-346.
- "Batı Anadolu Türk Beyliklerinin Türk Tıp Tarihi ve Dili Açısından Önemi", *Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Sempozyumu, Bildiriler* (Balıkesir, 18-20 Ekim 2004), Balıkesir 2005, s. 90-1001.

- "Divânü Lügati't-Türk'de Tıbbî Terminoloji", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 9, İstanbul 2003, s.103-122.
- "Yesari'nin Bilinmeyen Bir Hattı", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Yıl 33, sayı 3, İstanbul 2004, s. 39-48.
- "Türk-İslam Tıbbında Bahnameler ve Tifaşi'nin Rucu'u'ş-Şeyh ile's-Sıbahfi'l-Kuvveti al'el-Bah'ı", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, İstanbul 2003, s. 144-163.
- "Anadolu Selçuklu Dönemi Darüüşşifaları Üzerine Toplu Değerlendirme", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 11, İstanbul 2003, s. 25-44.
- "Mürşid'in [1438] Türk Eczacılık Tarihi Açısından Önemi", *Eczacılık Tarihi Araştırmaları*, İstanbul 2003, s. 45-66.
- "Burhân-ı Kâtü'da Tababet", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı. 9, İstanbul 2003, s. 123-185
- "İslâm Öncesi Orta Asya Türk Dünyasında Tababet", *Türkler*, c. III, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 449-459.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık ve Hekimbaşılar", *Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim Milletlerarası Kongresi*, İstanbul-12-15 Nisan 1999, Tebliğler, IRCICA, İstanbul 1999 [2002], s. 239-248
- "Turkish Medical History of The Seljuk Era", *History of Medicine, Pharmacology, Veterinary Medicine in Anatolia and Turkic Cultures*, 38th International Congress on History of Medicine, İstanbul 2002, pp. 69-82.
- "Mardin Necmeddin İlgazi Mâristanı", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, *ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 1-2.
- "Kayseri, Gevher Nesibe Tıp Medresesi ve Mâristanı", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, *ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 3-6.
- "Sivas İzzeddin Keykavus Dârüssıhhası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, *ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 7-10.
- "Divriği Turan Melek Darüüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, *ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 11-14.

- "Çankırı Cemaleddin Ferruh Darülfıyesi", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 15-18.
- "Konya ve Çevresindeki Darüşşifalar", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 19-22.
- "Kastamonu Ali b. Süleyman Mâristanı", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 27-28.
- "Tokat Muinüddin Süleyman Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 29-32.
- "Amasya Anber bin Abdullah Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 33-36.
- "Bursa Yıldırım Bayezid Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 37-40.
- "İstanbul Fatih Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 41-42.
- "Edirne II. Bayezid Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 43-46.
- "Manisa Hafsa Sultan Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 47-50.
- Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 51-54.
- "İstanbul Süleymaniye Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 55-58.
- "İstanbul Atik Valide Bimarhanesi", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. *Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK*, İstanbul 2002, s. 59-62.

- "İstanbul Sultan I. Ahmed Darüşşifası", Ülker Erke'nin Yorumu ve Fırçasıyla Türkiye'de Tarihi Sağlık Kurumları, 38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi, ISHM-TTTK, İstanbul 2002, s. 63-64.
- "Sûr-i Hitanlara Düşürülen Tarihler [Târih-i Sûr-i Hitanlar]", *Türk Dünyası Araştırmaları*, s. 140, İstanbul 2002, s. 209-224.
- "İlk Atasözü Kitaplarımızdan Oğuzname'nin Berlin Nüshası ve Feridun Nafiz Uzluk'un Bir Derlemesi", *Türk Dünyası Araştırmaları*, s. 138, İstanbul 2002, s. 227-240.
- "Osmanlı Darüşşifaları, Saray Hastaneleri ve XIX. yy. Hastaneleri Üzerine Bibliyografya Denemesi", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, s. 7, İstanbul 2001, s. 77-103.
- "Medicine in The Pre-Islamic Central-Asian Turkish World", *History of Medicine, Pharmacology, Veterinary Medicine in Anatolia and Turkic Cultures, 38th International Congress on History of Medicine*, İstanbul 2002, pp. 49-68.
- "Mandragora [Adamotu]", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 8, İstanbul 2002, s. 69-84.
- "Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalının Kuruluşu ve 1973-1998 Yılları Arasındaki Çalışmaları", *Türkiye'de Bilim, Kenoloji ve Tıp Tarihi Çalışmaları (1973-1998)*, İ. Ü. Bilim Tarihi Müzesi ve Dokümantasyon Merkezi - Yayınları, Ankara 2000, s. 377-389.
- "Yüzyıl Önceki Basında Gaspıralı İsmail Bey", *Tarih Mecmuası*, sayı 170, 2001, s. 23.
- "Osmanlı Sarayına Sunulan İlk Tıp Kitabı: Müntehab [1420]", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 10, İstanbul 2001, s. 38-50.
- "Bibliyografyanın Işığında Lokmân, Hakî mi, Hekim mi?", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 10, İstanbul 2001, s. 144-155.
- "Osmanlı Eczacılığının İlk Telif Eseri: Ravzatü'l-Itr [1430]", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 10, İstanbul 2001, s. 221-225.
- "Anadolu'da Selçuklu Dönemi Darüşşifaları Üzerine Toplu Değerlendirme", *I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongresi, Bildiriler*, c. I, Konya 2001, Selçuk Üniversitesi, Selçuklu Araştırmaları Merkezi, Konya 2001, s. 121-148.

- "Mesleğe Kazandırmanın Üstadı, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 7, İstanbul 2001, s. 369-376.
- "Lityazol Cemil ve Dr. Cemil Şener", *IV. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı Bildirileri* (İstanbul, 4-5 Haziran 1998), Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2000, s. 357-3666.
- "İbnü's-Süveydî", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XXI, 2000, s. 213-214.
- "Sûr-i Hitânlara Düşürülen Tarihleri Bir Örnek Olarak Kenzî'nin Târîh-i Sûr-i Hitân'ı", *III. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildiriler* (Gazimağusa 13-17 Kasım 2000) c. II, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi Yayınları, Gazimağusa/Kıbrıs 2000, s. 107-126.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık", *Osmanlı Devleti'nde Sağlık Hizmetleri Sempozyumu, Sağlık Bakanlığı*, Ankara 2000, s. 171-176.
- "The Medical Organization at the Ottoman Court", *Studies in History Medicine and Science*, Vol XVI, No. 1-2, New Series, India 2000, pp. 37-51.
- "Lityazol Cemil ve Dr. Cemil Şener", *Manisa*, S. 19, 2000, s. 40-48.
- "XV-XVI.yy. Osmanlı Saray Tabiblerinden Şah Mehmed Kazvîni", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, S. 8, 1999, s. 173-186; Aynı makale, *Türk Kültürü*, c. XXXVI, (603-615. s. 1998, 426).
- "Hekimlerin İlgi ve Beklentileri Üzerine Bir Anket", *S.S.K. İzmir Eğitim Hastanesi Dergisi*, c. V, sayı. 2, 1999, s. 63-66.
- "Kanûnî'nin Tertip Ettiği Şenliklerden 1539 Sûr-i Hümayûnu", *Türk Dünyası Tarih ve Kültür Dergisi*, sayı 146, 1999, s. 54-63.
- "II. Bâyezîd Dönemi Hekimlerinden Gıyâs ibn Muhammed es-Sayrafî el-İsfehânî", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 8, 1999, s. 187-203.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık ve Hekimbaşılar", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 9, 1999, s 62-72.
- "Mithridates'den Mesire", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 4, 1999, s. 67-79.
- "Edirne Sosyal Hayatından Bir Kesit, 861/1457 Sünnet Şenliği" *I. Edirne Sarayı Sempozyumu Bildirileri*, Edirne 25-27 Kasım 1995, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları, Edirne 1999, s. 62-75.
- "Türk Kültüründe Üç ve Üçleme", *Türk Kültürü*, c. XXXVII, sayı 433, 1999, s. 257-266 (1-10).

- "Şer'iyye Sicilleri ve Tıp Tarihimiz I: Rıza Senetleri", *II. Türk Tıp Tarihi Kongresi* (İstanbul, 20-21 Eylül 1990), Kongreye Sunulan Bildiriler, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999, s. 39-51.
- "Kaynaklar Işığında Hekimbaşı Listeleri Hakkında Yeni Bir Değerlendirme", *III. Türk Tıp Tarihi Kongresi* (İstanbul, 20-23 Eylül 1993), Kongreye Sunulan Bildiriler, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999, s. 55-60.
- "Mezar Taşı Tezyinatından İsa Bey Camii Mihrabına", *Geçmişten Günümüze Mezarlık Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu* (İstanbul, 18-20 Aralık 1998), Mezarlıklar Vakfı Yayınları, İstanbul 1999, s. 432-440.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık", *Osmanlı*, c. VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 490-493.
- "XV-XVI. yy. Osmanlı Saray Tabiblerinden Hekim Şah Mehmed Kazvini", *V. Türk Tıp Tarihi Kongresi* (1998) Bildirileri, Ankara 1999, s. 371-385.
- "İbn Cezle", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XIX, 1999, s. 396-397.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık", *Osmanlı*, c. VIII, Ankara 1999, s. 490-493.
- 1999, "XV-XVI. yy. Saray Tabiblerinden Hekim Şah Muhammed Kazvini", *V. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1998, s. 371-385.
- "Manyetik Rezonans Görüntülemenin Tarihçesi", *S.S.K. İzmir Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi*, c. IV, S. 2, 1998, s. 69-73.
- "Muhammed bin Mahmud Şirvânî ve Göz Hastalıklarına Ait Bilinmeyen Eseri Mürşid", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 7, 1998, s. 24-46; Aynı makale, *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Yıl XXV, sayı 4, 1998, s. 22-43.
- "İbn Sînâ'nın Kânûnun'unda ve Osmanlı Tıp Yazmalarında Mesir", *Manisa Dergisi*, sayı 15, 1998, s. 9-16.
- "Fakültemizde Tıp Etiği İle İlgili Bilgilendirme Programı Başladı", *Ege Tıp Bülteni*, 9 Ekim 1998, s.1.
- "İsa Bey Camii Minberi, 1375", *Geçmişten Günümüze Selçuk*, Selçuk Belediyesi Yayınları, İzmir 1998, s. 275-281.
- "Mezar Taşı Tezyinatından İsa Bey Camii Mihrabına", *Geçmişten Günümüze Mezarlıklar Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu*

- (İstanbul 18-20 Aralık 1998), Bildiri Özetleri, Mezarlıklar Vakfı, İstanbul 1998, s. 14.
- "Hafsa Sultan (ölm. 940/1534)", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XV, 1997, s. 122-123.
- "Kendi Notlarına Göre Hüseyinzâde Ali Turan'ın Hayat Hikâyesi", *Türk Kültürü*, c. XXXIV, sayı 404, 1997, s. 29-34 (733-738).
- "Tıp Tarihimizde Hekimbaşı Hayâtîzâdeler", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 6, 1997, s. 109-120.
- "Klâsik İslâm Kaynaklarında Asklepios Kültü ve Günümüz Anadolu'sundaki İzleri", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 2-3, 1996-1997, s. 107-113.
- "Ali Bey Hüseyinzâde ve En Önemli Yazılarından: Türkler Kimdir ve Kimlerden İbâretidir", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 106, 1997, s. 9-24.
- "Uluslararası Tıp Yayınlarında Bir İsim", *S.S.K. İzmir Eğitim Hastahanesi Tıp Dergisi*, c. III, sayı 4, 1997, s. 151-153.
- "Anadolu Halk Hekimliğinde Deri Hastalıklarına Bir Örnek Olarak Siğil ve Tedavisi", *V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Gelenek, Görenek, İnançlar Seksiyon Bildirileri*, Kültür Bakanlığı, Ankara 1997, s. 60-81.
- "Osmanlı El Sanatlarının Gelişmesinde Ehl-i Hiref'in Rolü ve Kimliği", *Türk Kültürü*, c. XXXIV, S. 403, 1997, s. 25-34 (665-674); Aynı Makale, *El Sanatları Dergisi*, sayı 1, Konya 1997, s. 53-63.
- "Şer'iyye Sicillerimiz ve Tıp Tarihimiz II, Adli Tıbbı Ait Örnekler", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 6, 1997, s. 9-18.
- "İnsan Vücudunun Tamamının İlk Tanımlanışı ve Andreas Vesalius", *S.S.K. İzmir Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi*, c. II, S. 2, 1996, s. 89-93; Aynı Makale, *Bilim ve Ütopya*, S. 22, 1996, s. 38-39.
- "Ziya Gökalp'in Fikir Hocalarından Ali Bey Hüseyinzâde", *Türk Yurdu*, c. XVI, sayı 103, 1996, s. 141-144.
- "Tıp Tarihinde Sünnet", *Bilim ve Ütopya*, 29 Kasım 1996, s. 10-11.
- 1996, "Türk-İslâm Dünyasında Hastaneler", *Türk Kültürü*, c. XXXIV, sayı 400, 1997, s. 29-38 (477-486).
- "Geçmişten Günümüze Türk Halk Hekimliğinde Şeker Hastalığı", *III. Milletlerarası Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru Kongresi* (Konya, 9-11 Ekim

- 1995), Bildirileri, Kültür Bakanlığı, Ankara 1996, s. 264-274; Aynı makale, *Erciyes*, S. 217, 1996, s. 15-18.
- "Orta Asya Türk Dünyasından Türk Tıp Tarihine Ait Bir Makale: Orta Asya İle Hindistan İlim Adamları Arasındaki Tıbbî Münâsebetler", *Yeni Türk Tıp Tarih Araştırmaları*, sayı 1, 1995, s. 140-147.
- "İslâm Eserleri Mafyasının Kurbanı Birgi Ulu Cami Ahşap İşleri", *Antik ve Dekor*, sayı 32, 1995, s. 25-34.
- "Safevîlerin Türkiye'ye Hediye Gönderdiği Kitaplar (E. Rahimov'dan Aktarma)", *Türk Kültürü*, c. XXXIII, S. 386, 1995, s. 24-32.
- "Necip Paşa Kütüphanesi'ndeki Tıbbî Yazmalar", *Türk Kültüründe Türe, Türkiye Diyanet Vakfı*, Ankara 1994, s. 77-80.
- "Neden Prof. Dr. Ali Turan Hüseyinzâde?", *XV. Ulusal Dermatoloji Kongresi ve III. Uluslararası Türkod Kurultayı Bildiri Özetleri*, İzmir 1994, s. 773-775.
- "Anadolu'daki Ziyâret Yerleri ve Folklorumuz (Bir Örnek Olarak Akıl Hastalıkları)", *Erciyes*, sayı 193, 1994, s. 2-5.
- "Birgi Ulu Camii Minberi (712/1322)", *XI. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, c. III, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1994, s. 785-794.
- "Sivas ve Divriği Darüşşifalarındaki İnsan Figürleri", *IV. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri*, Konya 25-26 Nisan 1994, Konya 1995, s. 79-89.
- "Türk-İslâm Cerrahî Tarihinde Sünnet (Circumcision)", *I. Türk Tıp Tarihi Kongresi*, İstanbul 17-19 Şubat 1988, *Kongreye Sunulan Bildiriler*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1992, s. 292-308.
- "Buhtûşû bin Cebrâil", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. VI, 1992, s. 379.
- "Şer'îye Sicilleri ve Tıp Tarihimiz: I, Rıza Senetleri", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 79, 1992, s. 9-19.
- "Cerrahiye-i İlhaniye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. VII, 1992, s. 420.
- "Anadolu Tıbbî Folklorunda Göz Hastalıkları", *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Bildiriler*, c. IV, Ankara 1992, s. 43-58.
- "Beylik Dönemi Ahşap Sanatı Şaheserlerinden Birgi Ulu Camii Pencere Kanatları", *IX. Vakıf Haftası Kitabı*, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1992, s. 237-252.

- "Anadolu Türk Kültür ve Sanatında Azerbaycan'ın Yeri, *Türk Kültürü*, c. XXX, sayı 347, 1992, s. 147-160.
- "Azerbaycan'dan Bir Nefes", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, Yıl XXI, sayı 2, 1992, s. 25-32.
- "Kırımçak Etüdüleri (FV.İ. Filolenko'dan çeviri)", *Türk Kültürü*, c. XXX, sayı 352, 1992, s. 474-485.
- "Anadolu Selçuklu Hastane Vakfiyelerine Tek Örneği Olarak Sivas Dârüşşifası Vakfiyesi", *Türk Kültürü*, c. XXIX, sayı 333, 1991, s. 5-19.
- "İsa Bey Camii", *Bilim Birlik Başarı*, sayı 40, 1984, s. 9-13.
- "Hüsni Hat Sanatında Mevlevilik ve Mevleviler", Selçuk Üniversitesi, *IV. Millî Mevlâna Kongresi*, 12-13 Aralık 1989, Tebliğler, Konya 1991, s. 81-101.
- "Anadolu Beylikleri Döneminin En Önemli Eserlerinden Aydınöğlü İsa Bey Camii Kitâbeleri", *X. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 22-26 Eylül 1986, Ankara 1991, s. 951-960, Resimler. s.357-374.
- "Folklorumuzda Üçlü Ölçülü Sözler, Üçlemeler", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 70, 1991, s. 103-176.
- "Bedr-i Dilşâd ve Murad-nâme'de (631/1427) Tabâbet", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 4, 1990, s. 61-69.
- "Anadolu Selçukluları Devrinde Konya'da Sağlık Hayatı", *Türk Kültürü*, c. XXVII, sayı 311, 1989, s. 169-176.
- "Osmanlı İmparatorluğunda Hekimbaşılık", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 59, 1989, s. 55-60.
- "Ahi Çelebi, Mehmed (ölm. 930/1524)", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. I, 1989, s. 528-529.
- "Ali b. İsa", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. II, 1989, s. 401.
- "Türk Tıp Tarihinde Akupunktur ve Moksa (Dağlama) Tedavisi", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 3, 1989, s. 56-61.
- "Mevlânâ'nın Dostlarından Tabib Ekmeleddin Müeyyed el-Nahçuvânî", *III. Millî Mevlânâ Kongresi Bildirileri*, Konya 1989, s.231-262.
- "Yeni Kaynakların Işığı Altında Merkez Efendi ve Hakkında Bazı Yanlışlıkların Düzeltilmesi", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 65, 1989, s. 121-131.

- "Türk Dünyasında Özellikle Anadolu Tıbbî Folklorunda Akıl Hastalıklarının Tedavi Yolları ve Kaynakları", *Türk Halk Hekimliği Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 23-26 Kasım 1988, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1989, s. 59-82.
- "Türk Halk Şiirinde Tıbbî Unsurlar ve Tababet", *Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri*, Eskişehir 7-9 Mayıs 1987, Bildiriler, Eskişehir 1989, s. 73-80.
- "İbn Sînâ ve Tıp Tarihimizdeki Yeri", *Sızıntı*, c. X, sayı 113, 1988, s. 205-305.
- "Mimar Sinan'ın Yaptığı Dârüşşifalar (Hastaneler)", *Sızıntı*, c. X, sayı 119, 1988, s. 428-430.
- "Amasyalı Sabuncuoğlu Şerefeddin (788H/1386-870H/1468'den sonra) Bibliografyası, *Tıp Tarihi Araştırmaları*, S. 2, 1988, s. 92-101.
- "Ortaçağ Hıristiyan ve İslâm Medeniyetlerinde Hastalık, Sağlık, İlâç, Tedâvi, Temizlik Anlayışları ve İslâm Tıbbının Avrupa'ya Katkıları, *Puan*, sayı 12, 1988, s. 20-22.
- "Merkez Efendi ve Tıbbî Folklorumuzdaki Yeri", *I. Merkez Efendi Sempozyumu*, Denizli 27-29 Haziran 1988, Türk Ocağı Denizli Şubesi Yayınları, Denizli 1988, s. 49-61.
- "I. Dünya Savaşı'nda III. Ordu'nun Sağlık Teşkilâtı ve Sağlık Durumu", *Türk Kültürü*, c. XXV, sayı 291, 1987, s. 10-18.
- "Türk Dünyasında Özellikle Anadolu'da Sarılık Hastalığı ve Tedavisi", *III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1987, s. 59-82.
- "Sabuncuoğlu Şerefeddin b. Ali b. el-Hac İlyas b. Şaban el-Amasî el-Mütetabbib (788H/1386-873H/1468) ve Eserleri", Şerefeddin Sabuncuoğlu (1386-1470), *Tebliğler*, Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Kayseri 1986, s. 27-37.
- "Sabuncuoğlu Şerefeddin'in Hayatı ve Eserleri Hakkında Yayınlanmış Müstakil Kitap ve Makaleler", Şerefeddin Sabuncuoğlu (1386-1470)", *Tebliğler*, Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Kayseri 1986, s. 195-200.
- "Türk Tıp Tarihinde Akupunktur ve Moksa (Dağlama) Tedavisi", Şerafeddin Sabuncuoğlu (1386-1470)", *Tebliğler*, Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Kayseri 1986, s. 179-187.

- "Islamic Medical Science", *Türk Hava Yolları Magazin*, sayı. 38, 1986, s. 12-13.
- "Türk Atasözleri ve Tekerlemelerinde Üçlemeler", *Halk Kültürü*, sayı.3-4(1985, 1987) s. 33-54.
- "XVI. Yüzyıl Şairlerinden Güvahi'nin Ölüm Tarihi Üzerine", *Türk Folkloru*, sayı 85, 1986, s. 7-9.
- "Hekim Sorumluluğunun Tarihi Gelişimi", *Dirim*, c. LX, S. 5-6, 1985, s. 145-151.
- "Dede Korkut'tan Günümüze Kadın Tipleri", *Türk Folkloru*, sayı 73, 1985, s. 3-4.
- "Ortaçağ İslâm Medeniyeti Eczacılığına Bir Bakış", *Türk Eczacılar Birliği 3. Bölge İzmir Eczacı Odası Bülteni*, sayı 18, 1984, s. 30-33.
- "Türkiye'de İbn Sînâ Bibliyografyası", *Erciyes Üniversitesi İbn Sina Kongresi Bildirileri*, Kayseri 14 Mart 1984, Kayseri 1984, s. 27-37.
- "Türk İslâm Dünyasının Gözünde İbn Sînâ", *İbn Sina Kongresi Bildirileri*, Kayseri, 14 Mart 1984, Kayseri 1984, s. 378-384.
- "The Contributions of Islamic Pharmacy to Europe and Comparative Study of Medical Aspects Relating Christian and Muslim Civilisation in the Middle Ages", *The Third International Conference on Islamic Medicine Abstracts* (İstanbul 28 sept-2 ct. 1984), pp 44-45.
- "Türk-İslâm Toplumlarında İbn Sina Hikâye ve Fıkraları", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, (Ankara 17-20 Ağustos), Ankara 1984, s. 575-585; Aynı Makale, *Türk Folkloru*, sayı 48, 1983, s. 3-6; sayı 50, 1983, s. 8-10.
- "Kırsal Bölgede Hepatitis-B Yüzeysel Antijeni (HBsAg) Sıklığı", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XXII, S. 1, 1983, s. 45-49.
- "Fatih'in Tertip Ettiği Sünnet Şenlikleri (Sûr-i Hümayûnlar)", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, c. XII, sayı 3, 1983, s. 51-62.
- "Horus'un Gözünden Rp'ye", *Türk Eczacılar Birliği 3. Bölge İzmir Eczacı Odası Bülteni*, Mayıs 1983, s. 29-32.
- "Tıp ve Eczacılık Sembolü Yılan", *Türk Eczacılar Birliği 3. Bölge İzmir Eczacı Odası Bülteni*, Mart 1983, s. 35-36.
- "4 Mart Tıp Bayramı ve Tarihimiz", *Klinik*, sayı 1, 1983, s. 7.
- "İsa Bey Camii", *Bilim Birlik Başarı*, sayı 40, 1983, s. 9-13.

- "Osmanlı Devleti Döneminde Sünnet Merasimleri", *Türk Folkloru*, c. III, sayı 35, 1982, s. 3-5.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık Kurumu ve Hekimbaşılar", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, c. XI, sayı 4, 1982, s. 41-62.
- "Hekimin Yetişmesinde Tıp Tarihinin ve Kültürünün Önemi", *Dirim*, c. LVII, sayı 7-8, 1982, s. 219-223.
- "Osmanlı Devri Saray Sünnet Şenlikleri (Sûr-i Hümayûnlar)", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, c. XI, sayı 3, 1982, s. 53-76.
- "Kuruluşunun 750. Yılında Kalavun Hastahanesi", c. XIII, sayı 2, 1984, s. 67-77.
- "Anadolu'da Akıl Hastalıklarının Tedavisi ve Karaca Ahmet Tekkeleri", *I. Mesir Konferansları*, 20-30 Nisan 1982, s. 7-14.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık Kurumu ve Hekimbaşılar", *Kayseri Gevher Nesibe Bilim Haftası ve Tıp Günleri Bildirileri*, Kayseri 11-13 Mart 1982, Kayseri 1982, s. 610-623.
- "Osmanlı İmparatorluğu Türkiye'sinde Saray Dışı Sünnet Merasimleri", *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, c. IV, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 1982, s. 11-20.
- "Türklerde Akupunktur ve Dermato-Akupunkturun Tarihçesi", *I. Ulusal Dermatoloji Kongresi*, Marmaris 20-24 Eylül 1982, s. 680-685
- "İşçi Kesiminde Hepatitis-B Yüzey Antijeni (HBsAg) Sıklığı", *Anadolu Tıp Dergisi*, c. III, 1981, s. 191-194.
- "Anadolu Selçuklu Sağlık Müesseselerinden Sivas Dârüşşifası ve Vakfiyesi", *I. Uluslararası Türk-İslâm Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi*, İstanbul 14-18 Eylül 1981, Bildiriler, c. II, İstanbul 1981, s. 23-35.
- "Benign Non-Tümöral Karaciğer Hastalıklarında Alfa-Föto-Protein", *Türk Gastroenteroloji Dergisi*, c. I, sayı 4, 1980, s. 583-589.
- "Primer ve Sekonder Karaciğer Kanserlerinde Alpha-2 Globulin", *Türk Gastroenteroloji Dergisi*, c. I, S. 4, 1980.
- "Doğumunun 1000. Yıldönümünde İbn Sînâ", *Bilim-Birlik-Başarı*, sayı 28, 1980, s. 3-6.
- "Kuruluşunun 440. Yılında Manisa Dârüşşifası", *Dirim*, c. LIV, sayı 9-10, 1979, s. 290-299.
- "Tarihi Bir Kültür Olayı Mesir", *Manisa'nın Sesi*, sayı 1. 1979. s. 22.

- "Manisa Hafsa Sultan Külliyesi ve Dârüşşifası", *Türk Kültürü*, c. VI, sayı 190, 1978, s. 596-601.
- "Tıp ve Sanat Tarihi Açısından Manisa Dârüşşifası 946 H/1539", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XVII, sayı 4, 1978, s. 615-623.
- "Türk Tıbbının ve Sanatının Bir Şaheseri", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XVII, sayı 4, 1978, s. 863-870.
- "Kuruluşunun 750. Yılında Divriği Turan Melek Dârüşşifası, Muharrem 626/Aralık 1228", *Türk Kültürü*, c. VII, sayı 194, s1979, s. 87-100.
- "Tıbbî Deontoloji Açısından Hekim ve Hekimlik", *Dirim*, c. LII, sayı 12, 1977, s. 531-534.
- "Karaciğer İçi Safra Taşı ve Özel Yönleri", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XV, sayı 4, 1976, s. 755-762.
- "Dubin-Johnson Sendromu ve Klasik Dışı Varieteleri (4 vak'a Münâsebetiyle)", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XIV, sayı 3, 1975, s. 645-652.
- "Portal Sirozlu Kombine Bir Gilbert Hastalığı Vak'ası, Ailesel İncelenmesi ve Etiopatogenik Tartışma", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XV, sayı 1, 1976, s. 165-172.
- "Myokard İnfarktüsünde Serum İmmünoglobulinlerin Durumu ve Patojenizde İmmün Fenomenlerin Rolü", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, c. XIV, sayı 1, 1975, s. 97-104.
- "Arteriosklerotik Kalp Hastalığında İmmün Mekanizma", *Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu IV. Bilim Kongresi Bildiriler*, Ankara 5-8 Kasım 1973, s. 1-3.
- "14 Mart ve Tıp Tarihimiz", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 14 Mart Mecmuası*, İzmir 1968, s. 10, 49.
- "Tıp Yılanının İfade Ettiği Mânâ ve Türk Tıp Rozeti", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 14 Mart Mecmuası*, İzmir, 1967, s. 10-11.
- "Selçuklarda Tababet", *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 14 Mart Mecmuası*, İzmir 1967, s. 15-16.
- "Türkiye'de Tıp Tarihi Araştırmalarına Genel Bir Bakış", I. Uluslararası Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu Bildirileri, Elazığ 2006, s. 43-50.

- "Şirvanlı Muhammed bin Mehmed ve Eserleri", *1st International Conference Traditional Medicine Materia Medica in Medieval Manuscripts*, June 12-14 Baku-Azerbaycan.
- "Batı Anadolu Türk Beyliklerinin Türk Tıp Tarihi ve Dili Açısından Önemi", *Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Sempozyumu, Bildiriler* (Balıkesir, 18-20 Ekim 2004), Balıkesir 2005, s. 90-1001.
- "Türk-İslâm Tıbbında Bahnâmeler ve Tifâşî'nin Rucû'u-ş-Şeyh ile's-Sıbâ fi'l-Kuvveti 'ale'l-Bâh'ı", *38. Uluslararası Tıp Tarihi Kongresi*, İstanbul, 1-6 Eylül 2002.
- "Yesârî Mehmed Esad'ın Bilinmeyen Bir Hattı: Hırka-i Saâdet Odası Tamir Kitâbesi", *Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu* (İzmir 10-13 Ekim 2001), Prof. Dr. Gönül Öney'e Armağan, Ege Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü, İzmir 2002, s. 97-104.
- "Sûr-i Hitânlara Düşürülen Tarihleri Bir Örnek Olarak Kenzî'nin Târîh-i Sûr-i Hitân'ı", *III. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildiriler* (Gazimağusa 13-17 Kasım 2000), c. II, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, - Gazimağusa/Kıbrıs 2000.
- "Anadolu Selçuklu Dârüşşifaları Üzerine Yapılan Araştırmalar", *I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongresi* (Konya 11-13 Ekim 200), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- "Kanûnî'nin Tertip Ettiği Şenliklerden 1539 Sûr-i Hümayûnu", *Uluslararası Dördüncü Türk Kültürü Kongresi Bildirileri* [Ankara 4-7 Kasım 1997], c. III, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara 2000, s. 111-134.
- "Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık ve Hekimbaşılar". *Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim Milletlerarası Kongresi*, IRCICA (İstanbul 1-15 Nisan 1999).
- "A Look at This Ottoman Court Medical Profession", *36. International Congress of Medicine*, Tunis-Cartage, 6-11 Sept. 1998.
- "Kanuni'nin Tertip Ettiği Şenliklerden 1539 Sûr-i Hümayûnu", *IV. Uluslararası Türk Kültür Tarihi Kongresi*, Ankara, 4-7 Kasım 1997.
- "Anadolu Halk Hekimliğinde Deri Hastalıklarına Bir Örnek Olarak Siğil ve Tedavisi", *V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi*.
- "Geçmişten Günümüze Türk Halk Hekimliğinde Şeker Hastalığı", *III. Milletlerarası Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru Kongresi*, Konya 9-11 1995.

- "Türk Halk Şiirinde Tıbbî Unsurlar", *III. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri*, Eskişehir 7-9 Mayıs 1987.
- "Türk Halk Tıbbında Özellikle Anadolu'da Sarılık Hastalığı ve Tedavisi", *III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi*, Ankara 1987.
- "The Contributions of Islamic Pharmacy to Europe and Comparative Study of Medical Aspects Relating to Christian and Muslim Civilisation in Middle Ages", *The Third International Conferance on Islamic Medicine*, İstanbul 28 sept-2 oct. 1984.
- "Türk-İslâm Toplumlarında İbni Sina Hikâye ve Fıkraları", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu*, Ankara 17-20 Ağustos 198
- "Osmanlı İmparatorluğu Türkiye'sinde Saray Dışı Sünnet Şenlikleri", *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi*, Ankara 1982.
- "Anadolu Selçuklu Sağlık Müesseselerinden Sivas Dârüşşifası ve Vakfiyesi", *I. Uluslararası Türk-İslâm Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi*, İstanbul 14-18 Ekim 1981.
- "Tür-i Hitânlara Düşürülen Tarihlere Bir Örnek Olarak Kenzi'nin Târîh-i Sûr-i Hitân'ı", *III. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildirileri* (Gazimağusa 13-17 Kasım 2000), c. II, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, Gazimağusa.
- "Türkiye'de Tıp tarihi Araştırmalarına Genel Bir Bakış", *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ, 30 Mart-1Nisan 2006.
- "Tire Necippaşa Kütüphanesi Tıbbi Yazmalarından İbn Kemal'in Kemaliyye'si", *IX. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri*, Nobel Yayınevi, Ankara 2006, s. 129-135.
- "Sivas ve Divriği Darüşşifalarındaki İnsan Figürleri", *VIII. Türk Tıp Tarihi Kongresi, Bildirileri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2006, s. 143-162.
- "Harran Sin ve Şamas İnançlarının Anadolu Selçuklu Eserlerindeki İzleri", *I. Uluslararası Katılımlı Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu*, 28-30 Nisan 2006, s. 61-84.
- "Mürşid'in [1438] Türk Eczacılık Tarihi Açısından Önemi", *Eczacılık Tarihi Araştırmaları*, İstanbul 2003, s. 66.
- "Muhammed bin Mahmud Şirvânî ve Göz Hastalıklarına Ait Bilinmeyen Eseri Mürşid", *IV. Türk Tıp Tarihi Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2003, s. 483-518+3 s.

- “İlk Atasözü Kitaplarımızdan Oğuznâme'nin Berlin Nüshası ve Feridun Nafiz Uzluk'un Bir Derlemesi”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 138, Haziran 2002, s. 227-240.
- “Tıp Tarihinde Mandragora”, *II. Lokman Hekim ve Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Günleri*, Tarsus 23-26 Mayıs 2001.
- “Osmanlı Sarayına Sunulan İlk Tıp Kitabı Müntehab [1420]”, *VI. Türk Tıp Tarihi Kongresi*, İzmir, 22-24 Mayıs 2000
- “Osmanlı Eczacılığının İlk Telif Kitabı Muhammed b. Mahmud-ı Şirvani'nin Ravzatü'l-Itr'ı”, *V. Türk Eczacılık Tarihi Kongresi*, İzmir, 25-26 Mayıs 2000.
- “Anadolu Selçuklu Dârüşşifaları Üzerine Yapılan Araştırmalar”, *I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongresi*, Selçuk Üniversitesi, Konya 11-13 Ekim 2000.
- “Lokman Hekim Üzerine Bazı Düşünceler: Lokman Hekim mi? Hekim mi?”, *I. Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Günleri*, Adana 20-22 Mayıs 1999.
- “II. Bayezid Dönemi Hekimlerinden Gıyâseddîn İsfahanî”, *Kuruluşunun 700. Yıldönümü Münasebetiyle Osmanlı Devletinde Bilim ve Düşünce Uluslararası Sempozyumu*, İstanbul Goethe Enstitüsü, 5-6 Şubat 1999.
- “Osmanlı Devletinde Sağlık Kurumları”, *Türkiye Diyanet Vakfı, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Kültür Mirası Sempozyumu*, Ankara 27-28 Kasım 1999.
- “Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık”, *Osmanlı Devletinde Sağlık Hizmetleri Sempozyumu*, Ankara 6 Aralık 1999.

Prof. Dr. Ali Haydar BAYAT
(26.08.1941 - 03.08.2006)

